

Ábrahám élete

Lekció: Kol. 2.1-15

Textus: Gen. 17.

1999. márc. 21.

Gazdagrét

Isten szövetsége és a szövetség jele

Tizenhárom év telt el azóta, hogy Hágár megszülte Izmaelt, akit Ábrahám fiának fogadott el. A pátriarka 99 éves, amikor Isten újra megjelenik neki, és megerősíti korábbi ígéretét. Valaki mondhatná: miért van, hogy Ábrahám történetében Isten csak újra és újra ígéreteket tesz, de látszólag semmi nem mutat azok beteljesedése felé? Miért kell újra ígéreteket olvasnunk, azután miért kell újra szövetségről hallanunk, amikor mindezekről már tájékoztatott minket a szentíró? Miért nem cselekszik már végre Isten? Úgy tűnik, mintha nem haladnánk előre.

E kérdések jogosságát azonban két dolog is aláássa. Az egyik, hogy Ábrahám történetének egyik nagy tanulsága - különösen a XX. század "instans" társadalmában élő "instans" embernek - az, hogy Isten máshogy időzít, mint ahogy mi szeretnénk. Annak, aki Istennel jár, meg kell tanulnia hinni, ami gyakran azt jelenti, hogy meg kell tanulnia várni. Ebben a hitből való várakozásban döntő, hogy Isten az ígéretét újra és újra megerősíti Ábrahám számára. A másik indok, amely miatt a fenti kérdések nem állnak meg, hogy mind az ígéret, mind a szövetség terén nemcsak a korábban elhangzottak ismétlése áll előttünk. Isten újat mond.

Ábrahám nem pusztán egy nagy nép atyja lesz, hanem Isten sok nép atyjává teszi őt, olvassuk. Nevét, amely eddig a bibliai szövegben Abrám volt, Isten Ábrahámra változtatja, ami azt jelenti: sok nép atyja. (Az ókorban a név sokkal nagyobb jelentéssel bírt, mint ma. Egy szülő a névadással gyermeke jellemét, sorsát próbálta összefoglalni. Itt Isten a névadó, ő lesz a garancia arra, hogy amit Ábrahám neve jelent, az valóság lesz.) Sőt, azt olvassuk, hogy királyok származnak tőle, valamint, hogy nemcsak vele, hanem utódaival is szövetségre lép Isten, ráadásul örök szövetségre. Végül megerősíti, hogy utódaié lesz Kánaán földje örökre, majd kimondja a szövetség központi gondolatát: Istenük lesznek. Ez azt jelenti, hogy Ábrahám és utódai különleges kapcsolatot élveznek a Mindenható Istennel. Isten ígéretei, amelyekkel a 12. fejezettől fogva találkoztunk, és amelyek beteljesedése egyre reménytelenebbnek mutatkozik, itt hihetetlen magasságokba szárnyallnak.

Ezek az ígéret, valamint a szövetség, amit Isten felkínál, a központi gondolata ennek a fejezetnek. A mai napon Isten szövetségéről, valamint a szövetség jeléről kívánok szólni.

I. A szövetségben Isten választ követel

A 15. fejezetben olvastunk arról, hogy Isten szövetséget kötött Ábrahámval úgy, hogy a levágott állatok között egyedül ő ment át, azaz egyoldalú, feltétel nélküli elkötelezettséget ígért szolgálójának. A mai részben azonban azt látjuk, hogy bár nem két egyenrangú fél szövetségéről van szó, Isten mégis Ábrahám tudtára adja, hogy milyen választ követel tőle:

"Így tartsátok meg szövetségemet, amelyet veletek és utódaitokkal kötök: metéljenek körül nálatok minden férfit!" Könnyen úgy tűnik, hogy nem másról, mint egy rituális-ceremoniális cselekedetről van szó. Isten szövetségére a válasz egy rituális tett, aminek csak a vallás világához van köze - sokan így értik ezt ma is. Azonban ez így tévedés. Isten szövetségében nem pusztán rituálékot követel válaszként. Ugyanebben a fejezetben olvassuk: *"Én vagyok a mindenható Isten. Járj énelöttem és légy feddhetetlen! Megajándékozlak szövetségemmel..."* (v.1-2) Isten ezzel a követeléssel Énok és Noé sorába állítja Ábrahámot, akik vele jártak és feddhetelenek voltak (5.22, 6.9). Az Isten előtt való járás azt fejezi ki, hogy mindenünk, egész életünk nyitott előtte, ugyanakkor pedig folyamatos kapcsolatban vagyunk vele. Az Úrral való szövetséges élet nem olyan, hogy egyszer találkoztunk, megegyeztünk, beléptünk, azután pedig nincs újabb

találkozásokra szükség. Aki az Úr előtt jár, az minden lépésében előtte van, számol vele, keresi őt. A feddhetetlenség pedig a teljes odaszánást jelenti. Egy másik fordítási lehetőség: légy teljes, légy egész. Azaz Isten azt követeli válaszként a szövetségre, hogy Ábrahám - és utódai - mindig órá nyitottan, semmit sem elrejtve, önmagukat teljesen átadva éljék az életüket.

Ezt pecsételi el a körülmetélés, mint a szövetség jele. Az eltávolíthatatlan jel arra emlékezteti Ábrahámot és utódjait, Izraelt, hogy Isten és a köztük lévő kapcsolat örök, azt semmi meg nem változtathatja. A szövetség jele a testben azt sem engedi elfelejteni, hogy Isten teljes odaadást, jelenlétében élt életet követel a szövetséges társtól. Önmagában a jel semmit sem ér, ezért olvassuk az Ószövetségben több helyen is Isten figyelmeztetését: *"Metéljétek azért körül a szíveteket, és ne legyetek többé kemény nyakúak!"* (Deut. 10.16). Az odaszánt szív számára megerősítő, a hitet támogató a körülmetélés jele, de az oda nem szánt életű ember részére kiüresedett, a hitet megbénító valósággá lehet ugyanaz. Ha valaki elválasztja Isten az egész életre vonatkozó parancsától, ha valakinek életében önállóvá válik, függetlenné a hittől, az Isten előtti járástól, akkor nem használ, hanem romlására van.

Két konkrét üzenete van számunkra az eddig elhangzottaknak:

1. *A szövetséget el kell fogadni, a szövetségbe be kell lépni.* Isten Jézus Krisztusban szövetségét ajánlotta fel nekünk. Gondoljunk Jézus halála előtti utolsó szavaira: *E pohár pedig az új szövetség az én vérem által...* A Jézusban elkészített és felajánlott szövetség akkor köttetik meg, amikor az ember azt elfogadja, abba tudatosan belép. Ennek jele az Újszövetségben a keresztség. Hangsúlyozom: jele és pecsétje, de nem automatikusan működő eszköze. Az "eszköz", amivel elfogadjuk, a hit. Ha hitünket Jézusba vetjük, azaz elismerjük, hogy halála helyettes áldozat bűneinkért, feltámadása pedig új élet lehetőségét adja számunkra (járj előtte és légy feddhetetlen), akkor lépünk be a szövetségbe. Ezt pecsételi meg a szövetség jele rajtunk, akár hitbeli döntésünk előtt, akár azután részesülünk benne.
2. *A szövetség elfogadásával az Újszövetségben is együtt jár a parancs: Járj énelőttem és légy feddhetetlen!* A szövetség jele a keresztség, amelyet mint pecsétet magunkon hordozunk. De hitünket, valamint Isten ígéreteit csak akkor erősíti az életünkben, ha teljesen az övéi vagyunk és előtte járunk. Az, hogy Isten Jézus Krisztusban minden bűnünket eltörölte, úgy látom, könnyen vezet hamis felfogás és életvitel felé egyeseket: mivel minden el van rendezve, az Isten előtti élet, a teljesen odaszánt szív, úgymond, feleslegessé válik. Ezt nevezi Bonhoeffer "olcsó kegyelemnek", amikor a kegyelemből való megigazulás elválik a Krisztus követésétől. Kérdezd meg ma tőle: Van-e rejtegetni valóm Isten előtt? Jelenlétében élek-e a Szentlélek vezetését várva? Teljes szívvel övé vagyok-e, vagy van, amit visszatartok tőle?

II. A szövetségben ismerjük fel, hogy valójában kik vagyunk

A szövetség, amit Isten Ábrahámnak felajánlott, ugyanaz a szövetség, amiben az Ábrahám utódjaiból származó nemzet, Izrael élt. Nem kizárólag Ábrahámé, hiszen Isten parancsa szerint minden férfit, aki házában lakott, körül kellett metélni, azaz mindannyian részeseivé lettek a szövetségnek. A szövetség, és a szövetség jele, amelyben Isten magáénak igényli Ábrahámot, házanépét, valamint leszármazottait, nemcsak Istenhez köti őket, hanem egymáshoz is, nemcsak lelki-láthatatlan, hanem a társadalomban látható módon. Éppen ezért a szövetség döntő módon meghatározza Izrael identitását.

Ebben kapnak választ a kérdésre: Kik vagyunk? Hova/Kihez tartozunk? Az Ószövetségben gyakran találkozunk azzal, hogy a pogány népekre a "körülmetéletlenek" kifejezéssel utal a szentírő. Ábrahám, és házanépe ettől a naptól fogva ebben is különbözik a kánaániaktól, akik körülöttük laknak. Ez is erősíti bennük, hogy ők mások. Az Ószövetségben elképzelhetetlen lenne, hogy Izrael nem úgy tekint magára, mint Isten szövetséges népére. Lényük legmélyéig beléjük

ivódott: Istenhez és egymáshoz tartoznak. A körülmetélés látható határt húzott köztük és a többi nép közé. Az Istennel való kapcsolatuk megjelent a kívülállókkal való kapcsolatukban is.

Gondoljuk végig, hogy ennek a szövetségnek micsoda ereje van mind a mai napig. Izrael a szétszóratása után, ország és föld nélkül sem vesztette el identitását: ők Isten népe. Ma is gyakorolják a körülmetélést az újszülött életének nyolcadik napján. Ma is hisznek az ígéletben. A szövetségben való hit nélkül, nem hiszem, hogy beszélhetnénk ma izraeli államalapításról...

Az ifjúsági alkalmakon ebben a hónapban arról beszélünk, hogy "Az vagyok-e, akinek mások mondanak?". A központi kérdés mindannyiunk számára: kik vagyunk? kihez tartozunk? mi a feladatunk? Izrael a szövetségben, és egyedül a szövetségben válaszolta meg e kérdéseket. Először volt Isten népe, és minden más csak ezután jött számára. Vajon a mai keresztyén gyülekezet, pl. a Gazdagréti Református Gyülekezet is ennek a biblia igazságnak az alapján válaszol-e erre a kérdésre? Mennyire alapja egyéni és közösségi identitásunknak az, amit Pál apostol így fogalmaz meg: "A keresztségben velem együtt eltemettek benneteket, és velem együtt fel is támadtatok az Isten erejébe vetett hit által, aki feltámasztotta őt a halottak közül." (Kol. 2.12)?

Úgy tekintesz-e magadra, mint aki eggyé lettél a szövetség szerzőjével, Jézus Krisztussal? A keresztség, a szövetség jele rajtunk, azt jelképezi, hogy eggyé lettünk Jézus Krisztussal, halálával és feltámadásával. Ez egész életünk alapja, hiszen ha nem részesültünk hit által Jézus halálában, akkor még a bűn uralma alatt vagyunk, hiszen nem haltunk meg az önmagunknak való, az Isten nélküli életnek. Ha pedig nem részesültünk hit által Jézus feltámadásában, még a régi életben vagyunk, hiszen új élet csak általa van. A kép arról beszél, hogy a szövetség elfogadása számunkra nem kisebb dolog, mint egy olyan alapvető változás, amit nem lehet máshogy, mint a meghalás és feltámadás képével leírni. Aki pedig meghalt és feltámadt, azt Isten teljesen elfogadta. Így látod-e önmagad, és e szerint élsz-e?

Úgy tekintesz-e magadra, mint aki különállsz mindazoktól, akik nem lettek eggyé halálával és feltámadásával? Ez nem azt jelenti, hogy a keresztyén ember nem érintkezik azokkal, akik még nem fogadták el az Isten által felajánlott szövetséget. Ugyanakkor mindig tudatában van annak, hogy kihez tartozik, hogy kit képvisel, azaz keresztyén identitása nem csak a "vallásos helyszínekre" korlátozódik. Milyen fájdalmas, amikor valakiről nem tudják hogy Krisztus követője azok, akikkel éveken keresztül együtt dolgozik, vagy együtt jár iskolába. Milyen fájdalmas, ha valaki, csak azért, hogy elismerést kapjon másoktól, Krisztust elrejtí vagy beszédével, tetteivel hűtlen lesz hozzá. Aki az Úr előtt jár és teljesen az övé, az mindenhol és mindenkor az övé, ahogy a szövetség jelét, a keresztséget is magán hordozza mindenkor és mindenhol. Ez pedig meghatározza kapcsolatait, viszonyulásait emberekhez, munkához, tisztességhez, stb.

Úgy tekintesz-e magadra a mindennapokban, a munkahelyeden, mint aki azokhoz tartozik elsősorban, akiken szintén ott van a szövetség jele? Napjaink individualista társadalmában az Isten szövetséges népe is individualizálódik. Hányan vannak közöttünk - sajnos! - olyanok, akik csak önmagukért és Istenért jönnek istentiszteletre, és akiket nem igazán érdekel más, akiknek soha sincs idejük olyan gyülekezeti alkalmakra, ahol másokat megismerhetnének, azokat, akik ugyanazt a pecsétet hordozzák magukon, mint ők. De sajnos a keresztyénség - ugyanúgy, ahogy többek számára kizárólag "lelki ügy" lett, aminek nincs köze munkahelyhez, pénzhez, időbeosztáshoz, szórakozáshoz, stb- mások szemében meg "magnügy", amihez meg másnak nincs köze. Pedig megláthatnád, hogy az a pecsét, amely rajtad van a gyülekezetben, az a jel, amely összeköt másokkal, összeköt akkor is, amikor látszólag egyedül vagy keresztyén valahol. A gyülekezet hétközben, szétszóródva is Isten népe, és akkor kell, hogy igazán Isten népe legyen! Ott kell, hogy igazán tudjad, kivélettél Jézus Krisztusban, kihez tartozol, és kinek az ígéletet hordozod magadban.

Ez a szövetség elérhető ma számunkra. Itt van, jelen van, Jézus Krisztus ma is kínálja. Magunkhoz ölelhetjük, beléphetünk, megújíthatjuk, megerősödhetünk benne. Kérjük Isten Szentlelkét, hogy végezze el szívünkben azt a munkát, amit e mai napon szándékozik. ÁMEN!